

Rahvaliidu omavalitsuspoliitika suunad 2007-2011

Vello Tafenau

Eestimaa Rahvaliit

Linnade ja Valdade Päev

Tallinn, 14. veebruar 2007

Põhiseadus kohalikust omavalitsusest

- PS alusel ja euroopalikku subsidiaarsusprintsipi silmas pidades otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt (§ 154, § 160).
- Samas, KOV iseseisev otsustamine, korraldamine ja vastutamine peab olema tagatud iseseisva eelarvega, mille kujundamise alused ja korra samuti sätestab seadus (§ 157).

Kohalik omavalitsus peaks olema ...

- Euroopalikul subsidiaarsusprintsiiibil tegutsev kohalik rahvaesindus ja valitsemistasand –
- **iseseisev, kõiki kohaliku elu küsimusi otsustav, iseseisva tulubaasiga, kohaliku elukorralduse ja elukvaliteedi eest vastutav,**
- maakondlikult ja üleriigiliselt omavalitsusliitude kaudu konsolideerunud ja omavalitsustasandi ühishuve realiseeriv demokraatlik võimutasand,
- kohalik esindusdemokraatia ja keskvalitsuse koostööpartner.
- Võrreldava suuruse, struktuuri ja suutlikkusega, maakondlikult konsolideerunud, maakondlikke ühishuve ja arengukavu ühiselt realiseerivad solidaarsed vallad ja linnad.

Valdade ja linnade rahakott paksemaks

- **Suurendame kohalike omavalitsuste eelarvete tasandusfondi** vähemalt samas tempos riigieelarve keskmise kasvuga (2007 aastal 1430 miljonit krooni).
- Järgneva nelja aastaga vähemalt pool miljardit krooni suuremaks.
- Suurendame tulumaksust KOV tuludesse kantavat määra igal aastal vähemalt 0,1% tõstes omavalitsuste tulusid täiendavalt **80 miljonit krooni** aastas.

Tulumaksuseaduse muudatuse mõju KOV eelarvetele (milj. krooni)

	FIT	RE	11,4-12,2	56%	Vahe
2010	14 214	2 840	11 374	7 960	3 414
2009	12 735	2 410	10 325	7 132	3 193
2008	12 957	2 610	9 347	7 256	2 091
2007	12 300	3 260	9 040	6 888	2 152
2006	11 723	3 853	7 870	6 565	1 305
2005	9 718	3 370	6 348	5 447	901
2004	9 445	3 900	5 545	5 289	256
2003	8 852	3 910	-	4 942	-
2002	7 800	3 458	-	4 342	-

Eraldame riiklikeks investeringutoetusteks kohalikele omavalitsustele 500 mln kr aastas

- Tagamaks kõigi omavalitsuste vajalikku investeerimisvõimet ning tugevdamaks europrojektide kaasfinantseerimist, **taastame RIP-i** kui üleriigilise regionaalselt tasakaalustatud koolivõrgu, kultuuri- ja sotsiaalasutuste arengukava aastamahuga **vähemalt 500 miljonit krooni.**

Korrastame kohaliku teedevõrgu

- Teedele eraldatavast kütuseaktsiisist **30% kohalikele teedele ehk miljard krooni** rohkem.
- Kütuseaktsiisist kohalikele teedele – mln kr

Aasta	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mln. kr	70	148,5	269	429	660	950	1320	1500
%	-	5	10	15	20	25	30	30

Lõpetame vallarahva riikliku ahistamise

- Tagame inimväärse liikumisvõimaluse üleriigiliselt ning kogu rahvale, ehitame lähemal aastatel tolmuwabaks kõik riigimaanteed (bussiliinidega tugimaanteed).

Maht ca 7000 km, praegu tehakse seda tempos 300 km aastas.

Maksumus 7 – 10 miljardit krooni.

Säilitame maksukoormuse 2003. aasta tasemel

- Jätame jutud nn õhukese riigi perspektiivikusest olukorras, kus Eesti rahvaarv jätkuvalt kahaneb ja suur osa eestlasi, eeskätt haritud noori, lahkub kodumaalt kõrgema teenistuse ja sotsiaalsema elukorraldusega riikidesse.

Madal palk tulumaksuvabaks

- Üksikisiku tulumaksuvaba miinimumi tahame **suurendada miinimumpalga tasemeni**, laiendades maksuvabastust sõltuvalt laste ja ülalpeetavate arvust. Samas on eesmärgiks suurendada miinimumpalk pooleni keskmisest palgast.

Rahvaliidu tulumaksulubadus aastaks 2011

Kuupalk (kr)	Ema ja isa		2 lapsega		3 lapsega		4 lapsega	
	Tulumaks (kr)	Maksu- määr %	Tulumaks (kr)	Maksu- määr %	Tulumaks (kr)	Maksu- määr %	Tulumaks (kr)	Maksu- määr %
5000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
10000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
12000	400,0	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15000	1000,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20000	2000,0	10,0	1000,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25000	3000,0	12,0	2000,0	8,0	1000,0	4,0	0,0	0,0
30000	4000,0	13,3	3000,0	10,0	2000,0	6,7	1000,0	3,3
50000	8000,0	16,0	7000,0	14,0	6000,0	12,0	5000,0	10,0
100000	18000,0	18,0	17000,0	17,0	16000,0	16,0	15000,0	15,0

Riik rohkem vastutavaks strateegilise arengu eest

- Rahvaliit on veendunud, et **riik peab võtma senisest suurema vastutuse** Eesti arenguvõime tagamisel strateegiliselt tähtsate **infrastruktuuri, hariduse, kultuuri ja sotsiaalobjektide väljaehitamise kaudu**, kasutades lisaks eelarve ja EL tugifondide võimalustele võlakirjade emiteerimist, reserve ja laene.

Ühiskonnale olulised investeeringud

- Ehitame valmis **Tallinna-Tartu maantee** 4-realisena.
- Koostöös EL teiste riikidega ning EL tugifonde kaasates asume **kiirraudtee väljaehitamisele**.

See on muuhulgas keskkonnasõbralik „Säästva Eesti” ettevõtmine.

- Ehitame välja **Saaremaa püsiühenduse**, kaasates erainvesteeringuid ja EL tugifonde.

Investeerime tulevikule mõeldes

- Rahvaliit peab oluliseks tõsta noorte perede turvatunnet tuleviku ees, et julgustada neid lapsi saama:
- Kindlustame 2- kuni 7-aastastele lastele tasuta lastesõime- või -aiakoha, maksame lasteasutuse keskmise pearaha ulatuses hüvitist vanemaile, kellele kohalik omavalitsus ei suuda lastesõime- või -aiakohta pakkuda või ei võimalda lapse tervislik seisund lastekollektiivis osalemist.
- Laste võimaluste võrdsustamiseks koolielus osalemisel toetame koole 2000 krooniga aastas õpilase kohta tasuta spordi- ja esinemisvarustuse ning spordi- ja kultuuriürituste pakkumiseks õpilastele.
- Lastele huvihariduse võimaldamiseks hüvitame riigieelarve baasil õpilase poolt valitud ühe vabaaine (sh muusika-, kunsti- ja spordikoolides õpetatavad erialad) õppemaksu kõigil põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastel.
- Lapsevanema töö väärtustamiseks tõstame vanemahüvitise alammäära miinimumpalga tasemele ja pikendame vanemahüvitise maksmist lapse kaheaastaseks saamiseni.

Investeerime tulevikule mõeldes

- Rahvaliidu eesmärk on kindlustada kvaliteetne ja võimetekohane tasuta haridus kõigile lastele ja noortele sõltumata nende elukohast või vanemate sissetulekust:
 - Rakendame tudengipalga kõigile nominaalajaga riiklike koolitustellimuskohti omavate õppekavade järgi õppivatele üliõpilastele. Bakalaureuseõppes on see 2000 krooni ja magistriõppes 3000 krooni kuus, kutsekooliõpilastele tuleb maksta õppetootust kuni poole miinimumpalga ulatuses.
 - Heade õpetajate hoidmiseks tõstame õpetajate keskmise palga nelja aasta jooksul kahekordseks.
 - Kompenseerime maal elavate koolilaste vanematele interneti püsiühendusega ühinemiseks vajalikud seadmed.
 - Kultuuri suurehitusena Lõuna-Eestisse ehitame valmis Eesti Rahva Muuseumi.
 - Käivitame riikliku investeringuabi programmi igasse maakonnalinna nüüdisaegse ujula, jäähalli ja tennisesaali ehitamiseks.
 - Suurendame riigipoolset abi professionaalse kultuuri loomisele ja toomisele Tallinnast ja Tartust kaugemale, eriti Lõuna-Eestisse, Ida-Virumaale ja saartele.
 - Laiendame ja tugevdame rahvakollektiivide juhtide riigipoolse materiaalse ja metoodilise toetamise süsteemi.
 - Tõstame riigieelarvelist toetust uute raamatute ostmiseks rahvaraamatukogudele võrdeliselt iga-aastase eelarve kasvuga.
 - Laiendame rahvakultuuri kollektiivide juhtide riigipoolse materiaalse ja metoodilise abistamise võrgustikku.

Regionaalhaldus

- Taotleme valitava maavanema juhtimisel toimiva regionaalse omavalitsustasandi loomist maakondlike omavalitsusliitude baasil koos seaduse alusel sinna üleantud funktsioonide ja vajalike vahenditega. Regionaalne omavalitsuslik institutsioon on avalik-õigusliku juriidilise isik, mille esindusorgan formeeritaks delegeerimise kaudu omavalitsusüksuste volikogude liikmetest ning mille täitevorganiks saaks maavanema kantselei eesotsas valitava maavanemaga.

Miks on vaja Regionaalarengu suunamise seadust?

- regionaalpoliitika valdkond on reguleeritud Vabariigi Valitsuse otsusega heakskiidetud Eesti regionaalarengu strateegiaga, mis ei ole ministeeriumidele siduv;
- strateegiast hoolimata puudub ühtne arusaam regionaalpoliitika alustest, poliitiline kokkulepe ja koostöö eri ametkondade vahel;
- regionaalpoliitika ja valdkonnapolitiikate sidumine pole õiguslikult kindlustatud ja regionaalpoliitiliste eesmärkidega arvestamine valdkonnapolitiikates on puudulik;
- maakondade arengukavade või programmide koostamiseks pole õiguslikku alust ja need pole seotud eelarveprotsessiga.

Regionaalarengu suunamise seadus

- maakondliku arengu kavandamine
- maakondliku arengustrateegia koostamine
- riigi regionaalarengu kavandamine
- regionaalpoliitika eesmärkide arvestamine valdkondlikes riigipoliitikates
- regionaalminister- riigi regionaalpoliitika koordinaator ja suunaja
- Riigi Regionaalpoliitika Nõukogu-valdkonnapoliitikate regionaalse mõju hindaja ja koordineerija

Regionaalpoliitika eesmärkide arvestamine valdkondlikes riigipoliitikates

- Valdkonnapoliitiliste tegevuste puhul tuleb arvestada regionaalpoliitikaga, millel on valdkonnapoliitikate suhtes neid täiendav ja omavahel seostav ning koordineeriv roll. Valdkonnapoliitikad suunavad oma käsutuses olevaid rahalisi vahendeid kõigi Eesti regioonide arengu toetamiseks ning olulise regionaalse mõju tõttu peavad nad olema kooskõlas regionaalpoliitika eesmärkide ja maakondliku arendustegevuse eelistustega.

Kodanikuühiskonna areng

- Rahvaliit toetab kodanikuühiskonna igakülgset arengut Eesti kodanikuühiskonna arengukontseptsiooni kaudu, kaasates kolmandat sektorit otsustusprotsessides ning soodustades kodanikualgatuslike ühenduste kultuurilist tegevust.

Igaühele tagatud turvalisus

- Rahvaliidu eesmärk on tagada kiirabi, politsei ja päästeteenistuse kohalolek ning kiire ja efektiivne reageerimisvõime kogu riigi territooriumil:
- Tõstame politsei-, pääste- ja kiirabitöötajate palga nelja aasta jooksul kahekordseks.
- Kindlustame alalise konstaablipunkti olemasolu kõigis linnades ja valdades.
- Investeerime politsei- ja päästeteenistuse (k.a merereostustõrje vahendid) tehnilise varustatuse parandamiseks igal aastal vähemalt 300 miljonit krooni.

Täna tähelepanu eest!

